

„Autarkia“

Dr. Hjelmar Schacht, były prezydent Banku Rzeszy, jest połączony swymi poglądami do tych, którzy wysiłają się, aby na gruzach republiki niemieckiej powstało „Trzecie Cesarstwo”, a Adolf Hitler był jego panem i władcą. Dlatego też na baczniejszą uwagę zasługuje świeżo wydana książka Schachta „Podstawy niemieckiej polityki gospodarczej”, gdyż niewątpliwie autor jej na wypadku doświadczenia hitlerizmu do władzy, nie pędziłby wygodnego żywota emeryta, a zająłby niechybnie jedno z kierowniczych stanowisk, byłby niewątpliwie jednym ze sterników nawy gospodarczej Niemiec.

Na czym opiera dr. Schacht nowe „podstawy niemieckiej polityki gospodarczej”?

Na oryginalnej koncepcji, którą nazywa „autarkią gospodarczą”.

Cóż oznacza ten wyraz, co raz częściej w życie wchodzący, a będący — jak wiele innych określeń — jednym z darów, które ludzkość obdarzyła kryzys.

Autarkia w dziedzinie gospodarczej to hasło nietylko samowystarczalności danego państwa, lecz również i odgródzenia się od współpracy międzynarodowej.

Dr. Schacht przejęty jest zarówno lekceważeniem, jak i niechęcią do prób wyjścia z kryzysu gospodarczego przez porozumienie międzynarodowe. Nie wierzy w skuteczność takich prób, uważa je za zresztą za szkodliwe dla Niemiec. Światowa solidarność gospodarcza jest fikcją, zdaniem jego, mrzonką, nieosiągalnym fantomem, co do którego skuteczności przestał się ludzi.

Natomiast autarkię uważa za „jedyny środek walki, gdy zrygnąć trzeba z myśli o międzynarodowej współpracy gospodarczej”.

A w praktyce jak sobie wyobraża tę autarkię? Bardzo prosto: niech Niemcy jeszcze bardziej odgródzą się za pomocą barier celnych, restrykcji, za karów importu, niech obniżą jeszcze bardziej swój „standart życiowy” (bo to byłoby bezpośrednim następstwem takiego separatyzmu gospodarczego) — a wyzwolą się z kryzysu i jego następstw. Gdy przestaną oczekiwać pomocy i przestaną wierzyć w współpracę z zagranicą, — uzdrowią się gospodarstwo.

Nie będziemy oczywiście przeprowadzali tu analizy krytycznej tez dr. Schachta, ani zajmowali się badaniem, czy hasła takie są wykonalne. Chodzi głównie o to, że koncepcje takie pełnią się w mózgach tych, którzy są gospodarczymi inspiratorami programu nacjonalistów niemieckich.

I jeszcze jedno. Dr. Schacht był prezydentem Banku Rzeszy przez szereg lat, kiedy Niemcy prowadzili politykę gospodarczą wręcz przeciwną do zasad „autarkii”. Wtedy właśnie na pomocy i współpracy z kapitałem obcym, a zwłaszcza amerykańskim, opierały swą „odbudowę” powojenną. Miljardy dolarów szeroka struga płynęły do

Niemiec na inwestycje, budowę dróg, koleje itd. Wtedy dr. Schacht nie był zwolennikiem „autarkii”. Ale gdy przyszło te długi spłacać — stał się zapamiętałym „autarkistą”, nalega na zerwanie wszelkich kontaktów z zagranicą...

A może ta cała „autarkia”, którą podsuwa przyszlemu „Trzeciemu Cesarstwu”, jest właśnie tylko stawianiem barier przez ociągającego się z wypełnianiem swych obowiązków dłużnika?

Na podniebnym szlaku Berlin - Warszawa - Rzym

Zakończenie pierwszego etapu raidu lotniczego dokoła Europy

W dniu wczorajszym ukończony został pierwszy etap okrężnego lotu nad Europą. Trasa wynosiła 2.497,4 km. Droga z Berlina do Rzymu wiodła poprzez następujące punkty: Warszawa, Kraków, Praga, Berno, Wiedeń, Zagrzeb, Vicenza, Rimini.

Termin przybycia do Rzymu minął o godzinie 8 wieczorem.

W Wenczu

Już w niedzielę, w godzinach wieczornych do Wenczu przybyło pięciu lotników: Lusser (B 6); Seidemann (A 9); Marienfeld (B 8); Mussenbach (A 6); Colombo (M 1). Inni uczestnicy lotu nocowali w Zagrzebiu (wśród nich Baján (O 3); Gedgond (O 2); Orliński (O 1); w Wiedniu Zwirko (O 6) i Karpiński (O 4); w Bernie i Pradze.

Start z Wiednia

WIEDEN, 22.8. — Następujący zawodnicy międzynarodowego raidu turystycznego odlecieli dziś stąd w dalszą drogę do Zagrzebia: Włochy: Suster na aparacie (M. 2), o godzinie 6.01; Viazzo na aparacie (M. 8) o godz. 6.01; Czechosłowacja: Andrieu na aparacie (T. 1) o g. 6.48; Francja: Arnetu na aparacie (K. 5) o godz. 6.14; Dalmote na aparacie (K. 4) o godz. 6.20; Durosens na aparacie (S. 3) o godz. 6.12.

Polsk: Zwirko na aparacie (O. 6) o godz. 6.02; Karpiński na aparacie (O. 4) o godz. 6.04.

Niemcy: Junck na aparacie (E. 2) o godz. 6.08.

Dzisiaj na lotnisku lądowali: Zawodnik niemiecki Morzik na aparacie (C 6) o godz. 6.38, zawodnik niemiecki Raab na aparacie (C. 8) o g. 6.58, zawodnik francuski Detre na aparacie (K. 2) o g. 7.04, zawodnik francuski Nicole na aparacie (K. 6) o g. 9.08 i wystartowali kolejno jak następuje: 1) o g. 7. m. 05, 2) o g. 7.27, 3) o g. 7.24, 4) o g. 9.50.

Zawodnik szwajcarski Strauman, lecący na ap. (S 1) wycofał się.

Przygoda Straumana

Niezwykła przygoda spotkała Szwajcara Straumana, a raczej jego towarzysza. W drodze z Berna do Wiednia lotnik zauważył uszkodzenie skrzydła. Wioząc dwie osoby, samolot musiałby opuścić się na ziemię, jedna miała szansę dostania się do Wiednia.

Strauman zdecydował — towarzysza jego wyskoczył ze spadochronem, lotnik zaś doleciał do Wiednia, gdzie jednak uszkodzenie skrzydła okazało się tak poważne, że pilot musiał zaniechać dalszego lotu.

WIEDEN, 22.8. — Lotnik włoski Donatti na aparacie (M 4) wylądował wkrótce po godzinie 11 w Wiedniu i natychmiast odleciał do Zagrzebia.

Do Rzymu

przelatując 2.497,4 km. — przybyli:

- 1) Niemiec Seidemann (A 9) (samolot Heinkel He 64, silnik Argus) godz. 7.54.
- 2) Niemiec Marienfeld (B 8) (sa-

Niemcy w przededniu rewolucji

Jak Rosja w r. 1918 — twierdzi Ludendorff

BERLIN 22.8. Ludendorff ogłasza w swoim organie „Volks-warte” obszerny artykuł, w którym utrzymuje, że Niemcy stoją w przededniu wybuchu rewolucji. Autor artykułu przeprowadza analogię między Rosją z r. 1918 a sytuacją obecną w Niem-

zech, oceniając liczbę ofiar, jakie padły w starciach politycznych od czerwca b. r. na 6.000 osób.

Zdaniem Ludendorffa, akty terroru organizowane były po największej części przez szurmowców hitlerowskich.

Sejm pruski i parlament nie niecki w jednym dniu 30 b. m.

BERLIN, 22.8. — Sejm pruski zwołany został na 30 b. m. godz. 13. Przesuniecie terminu posiedzenia

sejmu nastąpiło na skutek interwencji frakcji centrowej. Tegoż dnia o godz. 15 zierze się Reichstag.

Mordercy Piecucha skazani na śmierć

wyrokiem sądu specjalnego w Bytomiu

BERLIN, 22.8. Dziś o godz. 16.45 sąd specjalny w Bytomiu ogłosił wyrok przeciwko 9-ciu szurmowcom hitlerowskim, którzy zamordowali w Potempie robotnika Piecucha.

Na karę śmierci skazani zostali: Kottisch, Mueller, Wolnitz i Graupner za zabójstwo na tle politycznym. Główny oskarżony Lachman został również skazany na karę śmierci za podżeganie do morderstwa. Oskarżony Hoppe otrzymał dwa lata ciężkiego wię-

zienia, trzech pozostałych oskarżeń Hadamik, Nowak i Czaja zostali uwolnieni.

W dwu i pół godzinę prze mówieniu obrońca oskarżonych Luettebrune usiłował wytłumaczyć napad bojówki hitlerowskiej na wieś Potempy ogólnym rozamiętnieniem politycznym panującym między grupami politycznymi na Śląsku. Wyprawa hitlerowców na mieszkankę Piecuchów była zdaniem obrońcy akcją obronną wywołaną pogrozkami komunistycznych agitatorów. Oskarżeni są — twierdzi mówca — dziełnymi żołnierzami i działali na rozkaz, nie zastanawiając się dłużej tak czynią.

Rozprawa dzisiejsza wywołała w mieście niebывале poruszenie. Od wczesnego rana tłumy publiczności otaczają budynek sądowy, strzeżony przez dwie kompanie policyjne. Dzienniki wydały nadzwyczajne dodatki, które wmg rozchwytały.

BERLIN, 22.8. — „Voelkische Beobachter” ogłasza dziś interesujące szczegóły, oświetlające tło za mordowaniem robotnika Piecucha. Dziennik podaje, iż w czasie walki o Górny Śląsk Lachman był członkiem niemieckiego Selbstschutzu, podczas gdy Piecuch należał do organizacji polskich.

Zamach bombowy w Gliwicach

BERLIN 22.8. Ubiegłej nocy dokonano pod Gliwicami zamachu bombowego na dom należący do członka stronnictwa centrowego. Wybuch granatu ręcznego wyrządził znaczne szkody.

Pod sąd!

— za spekulacje żywnościowe — MOSKWA, 22.8. — Z polecenia ludowego komisariatu zapatrywano oddano pod sąd dwóch kierowników oddziału państwowej organizacji handlowej „Gort” w Jarostawiu za „nie właściwe” użytkowanie przydzielonych w II kwartale r. b. produktów mięsnych, rybnych i mlecznych.

Rozmowy francusko-amerykańskie

o nowym traktacie handlowym — PARYŻ, 22.8. Agencja Havasa donosi, że przedstawiciele Stanów Zjednoczonych i Francji odbędą dziś przedwstępne zebranie w sprawie nowego układu handlowego.

Likwidacja szkół rzemieślniczych w Czechosłowacji

PRAGA, 22.8. — Z początkiem nowego roku szkolnego postanowiono zlikwidować 34 szkoły rzemieślnicze w różnych miastach Czechosłowacji. Zarządzenie to wywołało wielką gorycz w kołach rzemieślniczych.

Ostrzeżenie dla Francji

przed wejściem na drogę ustępstw militarnych dla Niem'ec

MARSYLIA, 22.8. — Prasa tutejsza z nietajoną krytycyzmem odniosła się do sygnalizowanych z Londynu pogłosek o mających się rozpocząć niebawem rokowaniach francusko-niemieckich, w sprawie ewentualnych zmian klauzuli wojсковых traktatu wersalskiego. „Marseille Soir” opublikował na ten temat wyczerpujący i rzeczowy artykuł, w którym paryski korespondent tego pisma Georges Suarez, stwierdza, że raz wstąpiwszy na podobną drogę ustępstw, trudno się będzie Francji potem na niej zatrzymać i na coraz to nowe żądania Niemiec odpowiedzieć: „nie”.

Autor kończy swe wywody następującą ironiczną pointą: „Gdybyśmy byli w r. 1914, zamiast mobilizować się, jak idąco, pozwolili Niemcom zagarnąć nasz kraj, zgnieść Rosję i Serbię oraz pozwakć neutralność Belgii, nie byłoby wojny z Niemcami... W rzeczywistości więc, nie kto inny, lecz Francja winna jest nietylko swoim własnym nieszczęściom, lecz także i nieszczęściom, które zwała się na Niemcy od r. 1914. Za to wszystko żąda się od nas wkrótce rachunku... Myślicie, że żartuje. Bynajmniej... Mówię najpoważniej w świecie.

Ciężki wypadek samochodowy pod Poznaniem

POZNAŃ, 22.8. — Tel. wł. — We wtorek pod Poznaniem wydarzył się katastrofa samochodowa, której ofiarą padł Alfred Mycielski z Olsztyna. W pędzący samochódzie pełnił on rolę kierowcy.

Siedzący przy kierownicy Alfred Mycielski uległ skomplikowanemu złamaniu nóg oraz wyrwieniu kręgosłupa. Jadący w tymże samochodzie Józef Tyszkiewicz doznał okaleczenia twarzy i obojczyka.

Zderzenie 2 samolotów

w czasie pogrzebu pilota w Poznaniu

POZNAŃ, 22.8. — Tel. wł. — W czasie pogrzebu s. p. por. Pietraszkiewicza, który zginął tragicznie w wypadku samolotowym 2 dni temu, wydarzyła się dziś nowa katastrofa samolotowa, która pociągnęła za sobą śmierć dwóch lotników.

W chwili gdy kondukt pogrzebowy znajdował się już na cmentarzu, nad trumną krążyły samoloty, oddając ostatni hołd zmarłemu. W czasie ewolucji zderzyły się niespodziewanie dwa ap-

araty i runęły z wysokości 200 metrów, padając w odległości 40 metrów od siebie.

Oba aparaty są zupełnie zniszczone. Z pod szcztaków jednego z nich wydobyto zupełnie zwięzione zwłoki kaprała pilota Bidasza. Pilot drugiej maszyny plutonowy Nowak zmarł w drodze do szpitala.

Na cmentarzu zgromadził się kilkutyśieczny tłum. Wstrząsający ten wypadek wywołał w mieście przynębiające wrażenie.

Pilot i dwaj pasażerowie zabici

podczas święta lotniczego w Nantes

PARYŻ, 22.8. Podczas święta lotniczego w Nantes wydarzyła się na oczach tysięcy widzów wstrząsająca katastrofa lotnicza. Samolot, którym widowie odbywali przejażdżki nad miastem,

z niewytłumaczonej przyczyny runął z wielkiej wysokości na ziemię i uległ strzaskaniu. Pilot i dwaj pasażerowie zginęli na miejscu.

148 zabitych

w czasie trzęsienia ziemi

BERLIN, 22.8. Z Moskwy donoszą, iż ofiarą trzęsienia ziemi w Nachiczewanu na Kaukazie, pa-

dło 148 osób zabitych. Straty obliczają na półtora miliona rubli.

Redukcja poborów urzędniczych

w planach Prezydenta Hoovera

LONDYN, 22.8. — Związki zawodowe w Stanach Zjednoczonych oraz przeważająca część członków stronnictwa demokratycznego, popiera projekt prezydenta Hoovera wprowadzenia 5-dniowego tygodnia pracy.

Projekt ten ma być przedstawio-

ny 26 sierpnia na konferencji wybitnych przemysłowców i finansistów.

Jednocześnie z tym projektem prezydent Hoover zamierza również ogłosić obniżenie płac w urzędach i instytucjach państwowych.

Klara Zetkin

ciężko chora

BERLIN, 22.8. Według doniesień z Moskwy stan zdrowia Klary Zetkin pogorszył się.

Chora znajduje się pod obserwacją 4-ch lekarzy w szpitalu na Kremiu.

Za wbijanie gwoździ w... Hitlera

dwa dni aresztu w Hamburgu

BERLIN, 22.8. Sąd w Hamburgu skazał na dwa dni aresztu pewnego robotnika, który przed wyborami obnosił po ulicach miasta kukłę, przedstawiającą Hitlera. Robotnik ów nawoływał przechodniów do wbijania gwoździ w drewnianą głowę kukły, biorąc

za każdy gwoździe 5 fenigów. Policjanci, którzy przybyli na miejsce oryginalnej licytacji, znaleźli w głowie kukły 58 gwoździ. Robotnik wyrwał się jednak z rąk policjantów i rzucił kukłę do kanału.

Licytacja pozostałości po Kreugerze w Sztokholmie

SZTOKHOLM, 22.8. Trzy wille Ivara Kreugera pod Sztokholmem zostały sprzedane za licytacji za 50.000 koron. 7-go września rozpoczęła się licytacja mobil-

niów, obrazów, bronzów, dywanów i innych ruchomości z prywatnego mieszkania Kreugera w Sztokholmie. Licytacja potrwać ma 11 dni.

Papież i Prezydent Hoover

z depeszą kondolencyjną do p. Prezydenta

Wśród depesz kondolencyjnych, które otrzymał p. prezydent Rzeszy pośmiertnie z powodu zgonu św. Michałny Mościckiej, są następujące:

„Citta del Vaticano. Głęboko wzruszony boleśną nowiną o śmierci pani Mościckiej, Ojciec Święty wyraża najczulsze kondolencje z powodu wspaniałego doświadczenia, które przyniosła światu. Modlitwy i wstawienia te tak szła chętnie duszy ocalałej i sprawiedliwej pociechy niebiańska Waszej Ekscelencji i jej miłkim.

Ojciec Święty przesyła również specjalne błogosławieństwo apostolskie. Proszę o przyjęcie i moich własnych najczulszych wyrazów współczucia.

(—) Kardynał Pacelli.
Z Białego Domu w Waszyngtonie nadeszła depesza następująca:

ca: „Pani Hoover i ja jesteśmy głęboko przejęci wiadomością o śmierci pani Mościckiej i przesyłamy Waszej Ekscelencji szczerze kondolencje z powodu ciężkiego ciosu, który Waszą Ekscelencję dotknął.

(—) Herbert Hoover.
Prócz tego, jak wiadomo, depesze kondolencyjne nadeszły: król Bułgarii Borys, cesarz Japonii Hirohito i książę Nobuhito, Szach Perski Reza Pahlevi, prezydent republiki tureckiej Gazi Mustafa Kemal, król rumuński Karol, prezydent Finlandji Svinhufvud, regent królestwa węgierskiego Horthy, prezydent rządu prowizorycznego Brazylii Posto Getulio Vargas i inni.

„Autarkia“

Dr. Hjelmar Schacht, były prezydent Banku Rzeszy, jest poglądami swymi bardzo zbliżony do tych, którzy wysilają się, aby na gruzach republiki niemieckiej powstało „Trzecie Cesarstwo”, a Adolf Hitler był jego panem i władcą. Dlatego też na baczniejszą uwagę zasługuje świeżo wydana książka Schachta „Podstawy niemieckiej polityki gospodarczej”, gdyż niewątpliwie autor jej na wypadek dościa hitlerizmu do władzy, nie pędziłby wygodnego żywota emeryta, a zająłby niechybnie jedno z kierowniczych stanowisk, byłby niewątpliwie jednym ze sterników nawy gospodarczej Niemiec.

Na czym opiera dr. Schacht nowe „podstawy niemieckiej polityki gospodarczej”?

Na oryginalnej koncepcji, którą nazywa „autarkią gospodarczą”.

Cóż oznacza ten wyraz, coraz częściej w życie wchodzący, a będący — jak wiele innych określeń — jednym z darów, którym ludzkość obdarzyła kryzys.

Autarkia w dziedzinie gospodarczej to hasło nietylko samowystarczalności danego państwa, lecz również i odgródzenia się od współpracy międzynarodowej.

Dr. Schacht przejęty jest zarówno lekceważeniem, jak i niechęcią do prób wyjścia z kryzysu gospodarczego przez porozumienie międzynarodowe. Nie wierzy w skuteczność takich prób, uważa je zresztą za szkodliwe dla Niemiec. Światowa solidarność gospodarcza jest fikcją, zdaniem jego, mrzonką, nieosiągalnym fantomem, co do którego skuteczności przestał się ludzi.

Natomiast autarkię uważa za „jedyny środek walki, gdy zrezygnować trzeba z myśli o międzynarodowej współpracy gospodarczej”.

A w praktyce jak sobie wyobraża tę autarkię? Bardzo prosto: niech Niemcy jeszcze bardziej odgródzą się za pomocą barier celnych, restrykcji, za każdemu importu, niech obniżą jeszcze bardziej swój „standart życiowy” (bo to byłoby bezpośrednim następstwem takiego separatyzmu gospodarczego) — a wyzwolą się z kryzysu i jego następstw. Gdy przestaną oczekiwać pomocy i przestaną wierzyć w współpracę z zagranicą, — uzdrowią się gospodarstwo.

Nie będziemy oczywiście przeprowadzali tu analizy krytycznej tez dr. Schachta, ani zajmowali się badaniami, czy hasła takie są wykonalne. Chodzi głównie o to, że koncepcje takie pełnią się w mózgach tych, którzy są gospodarczymi inspiratorami programu nacjonalistów niemieckich.

I jeszcze jedno. Dr. Schacht był prezydentem Banku Rzeszy przez szereg lat, kiedy Niemcy prowadzili politykę gospodarczą wręcz przeciwną do zasad „autarkii”. Wtedy właśnie na pomocy i współpracy z kapitałem obcym, a zwłaszcza amerykańskim, opierały swą „odbudowę” powojenną. Miliardy dolarów szeroka struga płynęły do

Niemiec na inwestycje, budowie dróg, koleje itd. Wtedy dr. Schacht nie był zwolennikiem „autarkii”. Ale gdy przyszło do długiego spłacać — stał się zapamiętałym „autarkistą”, nalega na zerwanie wszelkich kontaktów z zagranicą...

A może ta cała „autarkia”, którą podsuwa przyszłemu „Trzeciemu Cesarstwu”, jest właśnie tylko stawianiem barier przez ociągającego się z wypełnianiem swych obowiązków dłużnika?

Niemcy w przededniu rewolucji

jak Rosja w r. 1918 — twierdzi Ludendorff

BERLIN 22.8. Ludendorff ogłasza w swoim organie „Volks-warte” obszerny artykuł, w którym utrzymuje, że Niemcy stoją w przededniu wybuchu rewolucji. Autor artykułu przeprowadza analogię między Rosją z r. 1918 a sytuacją obecną w Niem-

zech, oceniając liczbę ofiar, jakie padły w starciach politycznych od czerwca b. r. na 6.000 osób.

Zdaniem Ludendorffa, akty terroru organizowane były po największej części przez szurmowców hitlerowskich.

Sejm pruski i parlament nie niecki w jednym dniu 30 b. m.

BERLIN, 22.8. — Sejm pruski zwołany został na 30 b. m. godz. 13. Przesunięcie terminu posiedzenia

sejmu nastąpiło na skutek interwencji frakcji centrowej. Tegoż dnia o godz. 15 zierze się Reichstag.

Mordery Piecucha skazani na śmierć

wyrokiem sądu specjalnego w Bytomiu

BERLIN, 22.8. Dziś o godz. 16.45 sąd specjalny w Bytomiu ogłosił wyrok przeciwko 9-ciu szurmowcom hitlerowskim, którzy zamordowali w Potempie robotnika Piecucha.

Na karę śmierci skazani zostali: Kottisch, Mueller, Wolnitz i Graupner za zabójstwo na tle politycznym. Główny oskarżony Lachman został również skazany na karę śmierci za podżeganie do morderstwa. Oskarżony Hoppe otrzymał dwa lata ciężkiego wię-

zienia, trzech pozostałych oskarżeń Hadamik, Nowak i Czaja zostali uwolnieni.

W dniu 16.8.1932. w Bytomiu odbyło się posiedzenie sądu specjalnego w Bytomiu, który ogłosił wyrok przeciwko 9-ciu szurmowcom hitlerowskim, którzy zamordowali w Potempie robotnika Piecucha. Na karę śmierci skazani zostali: Kottisch, Mueller, Wolnitz i Graupner za zabójstwo na tle politycznym. Główny oskarżony Lachman został również skazany na karę śmierci za podżeganie do morderstwa. Oskarżony Hoppe otrzymał dwa lata ciężkiego wię-

Na podniebnym szlaku Berlin - Warszawa - Rzym

Zakończenie pierwszego etapu raidu lotniczego dokoła Europy

W dniu wczorajszym ukończony został pierwszy etap okrężnego lotu nad Europą. Trasa wynosiła 2.497,4 km. Droga z Berlina do Rzymu wiodła poprzez następujące punkty: Warszawa, Kraków, Praga, Berno, Wiedeń, Zagrzeb, Vicenza, Rimini.

Termin przybycia do Rzymu minął o godzinie 8 wieczorem.

W W. cenzurze

Już w niedzielę, w godzinach wieczornych do Wicencji przybyło pięciu lotników: Lusser (B 6); Seidemann (A 9); Marienfeld (B 8); Mussenbach (A 6) i Colombo (M 1). Inni uczestnicy lotu nocowali w Zagrzebiu (wśród nich Baján (O 3), Gedgond (O 2) i Orliński (O 1); w Wiedniu Żwirko (O 6) i Karpiński (O 4); w Bernie i Pradze.

Start z Wiednia

WIEDŃ, 22.8. — Następujący zawodnicy międzynarodowego raidu turystycznego odlecieli dziś stąd w dalszą drogę do Zagrzebia:

Włoch: Suster na aparacie (M. 2), o godzinie 6.01; Viazzo na aparacie (M. 8) o godz. 6.01; Czechosłowacja: Andrieu na aparacie (T. 1) o g. 6.18; Francja: Arnesu na aparacie (K. 5) o godz. 6.14; Dalmate na aparacie (K. 4) o godz. 6.20; Duroyen na aparacie (S. 3) o godz. 6.12.

Polsk: Żwirko na aparacie (O. 6) o godz. 6.02; Karpiński na aparacie (O. 4) o godz. 6.04.

Niemcy: Junck na aparacie (E. 2) o godz. 6.08.

Dzisiaj na lotnisku lądowali: Zawodnik niemiecki Morzik na aparacie (C. 6) o godz. 6.38, zawodnik niemiecki Raab na aparacie (C. 8) o g. 6.58, zawodnik francuski Detre na aparacie (K. 2) o g. 7.04, zawodnik francuski Nicole na aparacie (K. 6) o g. 9.08 i wystartowali kolejno jak następuje: 1) o g. 7 m. 05. 2) o g. 7.27. 3) o g. 7.24. 4) o g. 9.50. Zawodnik szwajcarski Strauman, lecący na ap. (S 1) wycofał się.

Przygoda Straumana

Niezwykła przygoda spotkała Szwajcara Straumana, a raczej jego towarzysza. W drodze z Berna do Wiednia lotnik zauważył uszkodzenie skrzydła. Wioząc dwie osoby, samolot musiałby opuścić się na ziemię, jedna miała szansę dostać się do Wiednia.

Strauman zdecydował — towarzyszy leżąc wyskoczył ze spadochronem, lotnik zaś doleciał do Wiednia, gdzie jednak uszkodzenie skrzydła okazało się tak poważne, że pilot musiał zaniechać dalszego lotu.

WIEDŃ, 22.8. — Lotnik włoski Donatti na aparacie (M 4) wylądował wkrótce po godzinie 11 w Wiedniu i natychmiast odleciał do Zagrzebia.

Do Rzymu

przelatując 2.497,4 km. — przybyli:

1) Niemiec Seidemann (A 9) (samolot Heinkel He 64, silnik Argus) godz. 7.54.

2) Niemiec Marienfeld (B 8) (sa-

molot Darmstadt D 22, silnik Argus) godz. 8.03.

3) Włoch Colombo (H 1) (samolot Breda 33, silnik Colombo S/63) godz. 8.04.

4) Niemiec Massenbach (A 6) (samolot Heinkel, silnik Argus) godz. 8.12.

5) Niemiec Lusser (B 6) (samolot Klemm KL 32, silnik Argus) godz. 8.13.

6) Włoch de Angeli (M 3) (samolot Breda 33, silnik Colombo S/63) godz. 10.26.

7) Włoch Lombardi (M 6) (samolot Breda 33, silnik Colombo S/63) godz. 10.27.

8) Szwajcar Fretz (S 2) (samo-

lot Klemm KL 32, silnik Gipsy III) godz. 10.56.

9) Niemiec Osterkamp (B 7) (samolot Klemm KL 32, silnik Argus) godz. 10.57.

10) Niemiec Poss (B 9) (samolot Klemm KL 32, silnik Siemens Sh 14) godz. 10.58.

11) Niemiec Pasewaldt (C 4) (samolot Klemm KL 32, silnik Argus).

12) Włoch Stoppani (M 5) (samolot Breda 33, silnik Colombo S/63).

13) Niemiec Junck (E 2) (samolot Heinkel He 64, silnik Hirthisov).

Lotnicy polscy

Pierwszy lotnik polski, jaki wylądował w Rzymie, był kpt. Ba-Jan (O 3) na samolocie RWD 6 (mo-

Zderzenie 2 samolotów

w czasie pogrzebu pilota w Poznaniu

POZNAŃ, 22.8. — Tel. wł. — W czasie pogrzebu s. p. por. Pietraszkiewicza, który zginął tragicznie w wypadku samolotowym 2 dni temu, wydarzyła się dziś nowa katastrofa samolotowa, która pociągnęła za sobą śmierć dwóch lotników.

W chwili gdy kondukt pogrzebowy znajdował się już na cmentarzu, nad trumną krążyły samoloty, oddając ostatni hołd zmarłemu. W czasie ewolucji zderzyły się niespodziewanie dwa apara-

aty i runęły z wysokości 200 metrów, padając w odległości 40 metrów od siebie.

Oba aparaty są zupełnie zniszczone. Z pod szczątków jednego z nich wydobyto zupełnie zwiędzone zwłoki kaprala pilota Bidasza. Pilot drugiej maszyny plutonowy Nowak zmarł w drodze do szpitala.

Na cmentarzu zgromadził się kilkukilowy tłum. Wstrząsając ten wypadek wywołał w mieście przynębiające wrażenie.

Pilot i dwaj pasażerowie zabici

podczas święta lotniczego w Nantes

PARYŻ, 22.8. Podczas święta lotniczego w Nantes wydarzyła się na oczach tysięcy widzów wstrząsająca katastrofa lotnicza. Samolot, którym widzowie odbywali przejażdżki nad miastem,

z niewytłumaczonej przyczyny runął z wielkiej wysokości na ziemię i uległ strzaskaniu. Pilot i dwaj pasażerowie zginęli na miejscu.

148 zabitych

w czasie trzęsienia ziemi

BERLIN, 22.8. Z Moskwy donoszą, iż ofiarą trzęsienia ziemi w Nachiczewanu na Kaukazie, pa-

do 148 osób zabitych. Straty obliczają na półtora miliona rubli.

Redukcja poborów urzędniczych

w planach Prezydenta Hoovera

LONDYN, 22.8. — Związki zawodowe w Stanach Zjednoczonych oraz przeważająca część członków stronnictwa demokratycznego, popiera projekt prezydenta Hoovera wprowadzenia 5-dniowego tygodnia pracy.

Projekt ten ma być przedstawio-

ny 26 sierpnia na konferencji wybitnych przemysłowców i finansistów.

Jednocześnie z tym projektem prezydent Hoover zamierza również ogłosić obniżenie płac w urzędach i instytucjach państwowych.

Klara Zetkin

ciążko chore

BERLIN, 22.8. Według doniesień z Moskwy stan zdrowia Klary Zetkin pogorszył się.

Chora znajduje się pod opieką 4-ch lekarzy w szpitalu na Kremlu.

Za wbijanie gwoździ w... Hitlera

dwa dni aresztu w Hamburgu

BERLIN, 22.8. Sąd w Hamburgu skazał na dwa dni aresztu pewnego robotnika, który przed wyborami obnosił po ulicach miasta kukłę, przedstawiającą Hitlera. Robotnik ów nawoływał przechodniów do wbijania gwoździ w drewnianą głowę kukły, biorąc

za każdy gwoździe 5 fenigów. Policjanci, którzy przybyli na miejsce oryginalnej licytacji, znaleźli w głowie kukły 58 gwoździ. Robotnik wyrwał się jednak z rąk policjantów i rzucił kukłę do kanału.

Licytacja pozostałości po Kreugerze

w Sztokholmie

SZTOKHOLM, 22.8. Trzy wille Ivara Kreugera pod Sztokholmem zostały sprzedane za licytacji za 50.000 koron. 7-go września rozpoczęła się licytacja mobil-

niów, obrazów, bronzów, dywanów i innych ruchomości z prywatnego mieszkania Kreugera w Sztokholmie. Licytacja potrwać ma 11 dni.

Papież i Prezydent Hoover

z depeszą kondolencyjną do p. Prezydenta

Wśród depesz kondolencyjnych, które otrzymał p. prezydent Rzeszy po śmierci papieża, są następujące:

„Cita del Vaticano. Głęboko wzruszony boleśnią nowiną o śmierci papieża, Ojciec Święty wyraża najszczerze kondolencje z powodu żałoby, która dotknęła dom Waszej Ekscelencji. Modlitwy i wstawiennictwo tej tak szczerze żałującej duszy obywatelskiej sprawują pociechę niebieskiej Waszej Ekscelencji i jej bliskim.”

Ojciec Święty przesyła również specjalne błogosławieństwo apostolskie. Proszę o przyjęcie i moich własnych najszczerzejszych wyrazów współczucia.

(—) Kardynał Pacelli.”

Z Białego Domu w Waszyngtonie nadeszła depesza następująca:

„Pani Hoover i ja jesteśmy głęboko przejęci wiadomością o śmierci papieża i przesyłamy Waszej Ekscelencji najszczerze kondolencje z powodu ciężkiego ciosu, który Wasz Ekscelencje dotknął.”

(—) Herbert Hoover.”

Prócz tego, jak wiadomo, depesze kondolencyjne nadeszły: król Bułgarii Borys, cesarz Japonii Hirohito i książę Nobuhito, Szach Perski Reza Pahlewi, prezydent republiki tureckiej Gazi Mustafa Kemal, król rumuński Karol, prezydent Finlandji Svinhufvud, regent królestwa węgierskiego Horthy, prezydent rządu prowizorycznego Brazylii Paulo Getulio Vargas i inni.

Ostrzeżenie dla Francji

przed wejściem na drogę ustępstw militarnych dla Niem'ec

MARSYLIA, 22.8. — Prasa tutaj sła z nietajonym krytycyzmem odnosi się do symalizowanych z Londynu pogłosek o mających się rozpocząć niebawem rokowaniach francusko - niemieckich, w sprawie ewentualnych zmian klauzuli wojskowych traktatu wersalskiego.

„Marselle Soir” opublikował na ten temat wyczerpujący i rzeczowy artykuł, w którym paryski korespondent tego pisma Georges Suarez, stwierdza, że raz wstąpiwszy na podobną drogę ustępstw, trudno się będzie Francji potem na niej zatrzymać i na coraz to nowe żądania Niemiec odpowiedzieć: „nie”.

Ciężki wypadek samochodowy

pod Poznaniem

POZNAŃ, 22.8. — Tel. wł. — We wtorek pod Poznaniem wydarzyła się katastrofa samochodowa, której ofiarą padł Alfred Mysielski z Olsztyna.

W pędzącym samochodzie pękły opony i młaz wywrócił się.

Rozprawa dzisiejsza wywołała w mieście niebawem poruszenie. Od wczesnego rana tłumy publiczności otaczają budynek sądu, strzeżony przez dwie kompanie policyjne. Dzienniki wydały nad zwyczajne dodatki, które wmg rozchwytały.

BERLIN, 22.8. — „Voelkische Beobachter” ogłasza dziś interesujące szczegóły, oświetlające to za morderstwa robotnika Piecucha. Dziennik podaje, iż w czasie walk o Górny Śląsk Lachman był członkiem niemieckiego Selbstschutzu, podczas, gdy Piecuch należał do organizacji polskich.

Zamach bombowy

w Gliwicach

BERLIN 22.8. Ubiegłej nocy dokonano pod Gliwicami zamachu bombowego na dom należący do członka stronnictwa centrowego. Wybuch granatu ręcznego wyrządził znaczne szkody.

Pod sąd!

za spekulacje żywnościowe

MOSKWA, 22.8. — Z polecenia ludowego komisariatu zapobiegawczego odano pod sąd dwóch kierowników oddziału państwowej organizacji handlowej „Gort” w Jarosławiu za „niewłaściwe użytkowanie przydzielonych w II kwartale r. b. produktów mięsnych, rybnych i mlecznych”.

Rozmowy francusko-amerykańskie

o nowym traktacie handlowym

PARYŻ, 22.8. Agencja Havas donosi, że przedstawiciele Stanów Zjednoczonych i Francji odbędą dziś przedwstępne zebranie w sprawie nowego układu handlowego.

Likwidacja

szkół rzemieślniczych w Czechosłowacji

PRAGA, 22.8. — Z początkiem nowego roku szkolnego postanowiono zlikwidować 34 szkoły rzemieślnicze w różnych miastach Czechosłowacji. Zarządzenie to wywołuje wielką gorączkę w kręgach rzemieślniczych.

Targi o miejsce przy żłobie przed utworzeniem nowego rządu w Niemczech

BERLIN, 22.8. — W kołach politycznych kradła pogłoski o pertraktacjach, jakie czynnik miarodajne Rzeszy prowadzi ze związkami zawodowymi. M. in. organ komunistyczny ogłasza w sensacyjnej formie wiadomość, że onegdaj minister Reichswehry generał Schleicher odbył poufną konferencję z członkami przedstawicielami partii socjalno-demokratycznej i organizacji zawodowych.

Równocześnie „Rote Fahne” wspomina o rokowańach między przedstawicielem narodowych socjalistów. Strasserem i przywódcami chrześcijańskich związków zawodowych, stojących pod egidą partii centrowej, Joosem i Imbuschem, w sprawie poparcia gabinetu prezydjalnemu, na którego czele miałby stać gen. Schleicher.

W gabinecie tym narodowy socjalista Strasser miałby objąć te sprawy wewnętrznych, narodowy socjalista Frick objąłby te sprawy zewnętrznego, a narodowy socjalista Goering — ministerstwo komunikacji lotniczej, któreby było dopiero utworzone. Centrowiec Stegerwald byłby w tym gabinecie ministrem pracy. Teką Reichswehry pozostałaby nadal w rękach gen. Schleichera, względnie zostałaby powierzona jednemu z jego mężów

zaufania w ministerstwie Reichswehry. Na ministra spraw zagranicznych w tym rządzie proponowany jest Brüning.

Jednocześnie hugenbergowski „Der Tag” pisze o zabiegach, czynionych przez pewne czynniki w łonie chrześcijańskich związków zawodowych, które obecnie wypowiadają się miały również za gabinetem prezydjalnym.

Za krwawe wybory w Ilawie kierownicy Reichsbanneru w więzieniu

BERLIN 22.8. Sąd apelacyjny w Brzegu wydał dziś wyrok w procesie przeciwko uczestnikom krwawych zajęć w dniu 10 lipca między szturmowcami hitlerowskimi a oddziałem republikańskiego Reichsbanneru w Ilawie. W starciu tem, pozostającym w związku z namietną kampanją wyborczą, zginęło 3

osoby. Burmistrz miasta Ilawy wezwał wtedy pomocy Reichswehry. Mocą wyroku, dwu głównych oskarżonych, kierowników organizacji Reichsbanneru, skazanych zostało na ciężkie więzienie od czterech do dwu lat. Pozostali oskarżeni skazani zostali na zwykłe więzienie.

Ostatnie słowo psychiatrów

w sprawie Gorgonowej o zamordowanie Zaremby

Wiadomość o decyzji krakowskiego sądu okręgowego, przed którym odbył się w listopadzie proces o morderstwo brzochowickie w sprawie poddania Stasia Zaremby oraz Rity Gorgon badaniem lekarzy psychiatrów, wywołała we Lwowie ogromne zainteresowanie.

Obronca Gorgonowej dr. Axer oświadczył, że spodziewał się takiej decyzji w związku z uchyceniem przez Sąd Najwyższy wyroku sądu lwowskiego. Wiadomo, że m. in. kasacja od wyroku śmierci zawierała w sprawie niedopuszczenia przez trybunał lwowski wniosków o poddanie Gorgonowej i Stasia Zaremby badaniom psychiatrów.

Dr. Axer sądzi, że badanie Stasia Zaremby będzie raczej psychologiczne, a celem jego będzie stwierdzenie siły spostrzegawczej i prawdziwości głównego świadka oskarżenia.

Badanie psychiatryczne Gorgonowej ma znowu inne zupełnie zadanie. Jeśli prawda jest, że Rita Gorgon zamordowała s. p. Lusie Zaremby, to psychiatrzy mają ustalić, czy Gorgonowa dokonała tej zbrodni w transie, nie zdając sobie sprawy z tego co czyni i czy nawet po upływie tak wielkiego okresu czasu nie wie naprawdę, że popełniła morderstwo.

Opinie wydać mają prof. Olbrycht i dr. Jankowski. Od opinii psychiatrów zależy będzie w dużej mierze dalszy tok i wynik procesu.

5 triumfów polskich za Oceanem mimo krętaństw przeciwników i sędziów

Telegram specjalnego wysłannika „Prasy Polskiej”

CHICAGO, 22.8. — Dopiero dziś zostały odsłonięte kulisy wielkiego pojedynku na 5.000 metrów. Jak się okazuje organizatorzy zawodów, Amerykańska Unia Atletyczna zobowiązała się wobec Finów, że w Chicago odbędą się tylko pojedynki rewanżowy za Los Angeles Lehtinen — Hill.

Finowie w żaden sposób nie chcieli dopuścić do spotkania Lehtinen — Kusociński, gdyż przegrana Finlandczyków w dwa

tygodnie po Olimpiadzie, gdzie Lehtinen osiągnął dość wątpliwe zwycięstwo, podważyłaby ostatecznie jego autorytet.

Z drugiej strony cały występ Polaków w Chicago był nastawiony na mecz Kusociński — Lehtinen.

Skonfrontowanie tych dwóch stanowisk Finlandji i Polski oraz obietnic, danych Finlandji przez AAU, stworzyło nieprawdopodobne zamieszanie na boisku.

Finowie grozili wycofaniem się, jeżeli Kusociński będzie biegł, Polacy zapowiedzieli swój natchmiastowy wyjazd, jeśli naszymu biegaczowi nie pozwolą zmierzyć się z Lehtinenem.

Po długich pertraktacjach, a raczej targach, zgodzono się wreszcie na start Kusocińskiego. Finlandczycy dali swemu asowi do pomocy Virtanena i rzucili na szalę wszystko.

Lehtinen nadał biegowi mordercze tempo, w tem szukając dynego ratunku przed porażką. Pierwsze okrażenia pokryły dwaj biegacze w czasie 66 sekund. Już po 600 metrach Virtanen i Hill byli o 30 metrów z tyłu.

Na 1.500 mtr. przewaga czolowej dwójki wynosiła 50 mtr. Za powiadało się na bieg wspaniały, nowy znakomity rekord świata.

Okazało się jednak, że Lehtinen nie dorósł do tego tempa, bo oto nagle po przeciwnej stronie trybuny sędziowskiej zszedł z bieżni.

Gdy rzucili się do niego organizatorzy i rodacy, zaczął kuleć i jako powód wycofania podał naderwanie ścięgna.

Już jednak przy opuszczaniu stadionu po tej „kontuzji” nie pozostało śladu.

Kusociński tymczasem pozostał na bieżni sam bez przeciwnika. Nic dziwnego, że zwolnił odrazu tempo biegu.

Mimo to Virtanen nie mógł już odrobić straconego terenu. jedynie Hill powoli zaczął się zbliżać do Polaka, a na 300 mtr. przed metą minął do nawet wśród wielkiego entuzjazmu widzów.

Kusociński jednak z dziecinna łatwością prostą przebiegł na ostatnich 100 mtr. obok Amerykanki i wygrał, okładając się, z przewagą 5 metrów.

Oficjalnie podano czas 14:59.9. Na trzech stonerach polskich był to jednak 14:52.

Oto jeszcze jeden ze szwindelków, któremi organizatorzy upiękшили całe zawody. Heljasz na rzutach próbnych miał 15.80, co świadczyłoby o jego powrocie do formy. Niestety na zawodach rzucił o przeszło metr mniej.

Weissównie organizatorzy szkodził, jak mogli. Wszystkie jej rzuty, które były groźne dla Dirickson, dziwnym zbiegiem okoliczności były albo źle znaczone, albo też przewracano poprostu chorągiewki.

Gdy w czwartym rzucie Dirickson wysunęła się przed Polkę, sędziowie uznali ten wynik, mimo że Amerykanka wyssała poza obręb koła. Protest polski nie został uwzględniony.

Na szczęście Jadzia ostatnim rzutem zdystansowała Amerykankę przeszło o metr. Sędziowie znów chcieli skrócić ten rzut, tym razem jednak spotkali się z żywiołowym protestem całej trybuny i tak energicznie postawą delegatów polskich, że musieli zmierzyć wynik uczciwie.

Walasiewiczówna skakała wspaniale mimo zmęczenia dwoma biegami. W rzucie dyskiem nie osiągnęła normalnej formy, była jednak oślepiona wybuchami magnezji przy licznych zdjęciach.

Zwycięstwa Polski spotkały się z niesłychanym entuzjazmem.

Dla górników polskich w Belgii Akcje Polskiego Czerwonego Krzyża

Ekspozytura Polskiego Czerwonego Krzyża w Belgii podjęła energiczną akcję pomocy górnikom - Polakom, którzy skutkiem strajku w kopalniach belgijskich znaleźli się w niezwykle ciężkiej sytuacji. Delegat P.C.K. obiecał szereg ważniejszych ośrodków i wszedł w porozumienie z prezesami komitetów opieki społecznej, u których uzyskał poparcie dla bezrobotnych Polaków. W wyniku tej akcji wiele rodzin górni-

ków otrzymało doradczą pomoc od gmin belgijskich. Ponadto ekspozytura P.C.K. w Belgii przy pomocy zarządu głównego wydała bezrobotnym górnikom szereg doradczych zapomóg.

Jednocześnie Polski Czerwony Krzyż w Brukseli cyni starania o ulokowanie dzieci górników polskich na ostatnich tegorocznych kolonach letnich Czerwonego Krzyża Belgijskiego.

nem przyjęciem całego Chicago. „Dail News” poświęcił Polakom dwie pierwsze kolumny.

Polacy odwiedzają jeszcze Waszyngton, potem udadzą się do New Yorku. Jedynie Walasiewiczówna odwiedzi jeszcze Cleveland, gdzie mieszkała tyle lat i na pożegnanie startować będzie w zawodach.

Jan Erdman.

Marszałek Piłsudski w P. kiliszkach

po dwudniowym pobycie w Warszawie

Marszałek Piłsudski, który w sobotę rano przybył do Warszawy, by wziąć osobiście udział w pogrzebie małżonki Prezydenta Rzplitej s. p. Michałiny Mościckiej — wyjechał wczoraj z powrotem do Pikiłszek, gdzie spędza urlop wypoczynkowy.

Wyjazd p. Marszałka z dworca pociągami wileńskimi nastąpił rano o godzinie 9 m. 25. Powrót p. Marszałka z urlopu nie jest narazie określony.

Podróż inspekcyjna w W leńszczyźnie na linii kolejowej Woropajewo - Druja

W niedzielę wyjechał w podróż inspekcyjną na terenie wileńskiej dyrekcji kolejowej podsekretarz stanu ministerstwa komunikacji inż. Witold Czapski.

W niedzielę wyjechał w podróż inspekcyjną na terenie wileńskiej dyrekcji kolejowej podsekretarz stanu ministerstwa komunikacji inż. Witold Czapski. W podróży towarzyszył p. wiceministrowi Czapskiemu dyrektor departamentu budowy w ministerstwie komunikacji inż. Andrzejewski. Celem inspekcji były roboty, prowadzone przy budowie linii Woropajewo — Druja długości 89,5 km. Budowa tej linii ma duże znaczenie gospodarcze dla tej polacy kraju pozbawionej gestelz sęci dróg komunikacyjnych. Poza tem, przy budowie tej linii znajduje zatrudnienie stosunkowo duża liczba bezrobotnych. Następie wiceminister Czapski dokona inspekcji prac, prowadzonych przy przebudowie linii Podbrzezie — Królewszczyna długości 161 km i powiodzie do Warszawy w środę rano.

Na drucie telegraficznym zbliżka zdaleka

Katastrofa lotnicza na Stowaczyźnie. W niedzielę spadł samolot wojskowy A. II.115 z nieustalonej, dotąd, przyczyny z wysokości 100 m., a jego załoga doznała bardzo ciężkich obrażeń. Obserwator, major Bartonek zmarł w szpitalu, kapral Musil walczy ze śmiercią.

Prasa angielska donosi, że w Ottawie opracowano szeroki plan w celu rozszerzenia handlu, wewnątrz Imperjum Brytyjskiego.

Kleska głodowa na Rusi podkarpackiej. Wójtowie gmin powiatu Taczewo na Rusi podkarpackiej zwrócili się telegraficznie do Pragi z żądaniem natychmiastowej pomocy aprowizacyjnej, gdyż gminom ich zagraża kleska głodowa. O ileby pomoc nie nadeszła, wójtowie oświadczają, że nie biorą odpowiedzialności za dalszy rozwój wypadków.

Prasa angielska donosi, że w Ottawie opracowano szeroki plan w celu rozszerzenia handlu, wewnątrz Imperjum Brytyjskiego.

Zakończenie Kongresu Eucharystycznego w Kopenhadze. Wczoraj odbył się dalszy ciąg uroczystości Kongresu Eucharystycznego Danji. Po procesji z Najśw. Sakramentem i błogosławieństwem zamknięto Kongres. W uroczystościach kongresowych uczestniczył Kardynał Prymas Hlond, Kardynał van Rossum, liczni biskupi oraz około 20 tysięcy wiernych.

W Hittfeld koło Hamburga wicher zerwał dachy z 40 domów. Drogi zatrasowane powyrwanymi przez wicher drzewami i słupami telegraficznymi. Szkody wyrządzone przez orkan są bardzo wielkie. Na Łabie poran uderzył w holownik „Karł”. Wsku tek uderzenia wybuchł na statku pożar. Holownik spalił się częściowo i zatonął. Załoga zdołała się uratować.

Zapowiedź wczesnej zimy. Z Czechosłowacji donoszą o nienotowanym dotychczas wczesnym odlocie jaskółek. Najwcześniejszy termin odlotu, jaki dotychczas zaobserwowano, był 8 września.

Małżeński lot przez Atlantyk. Lotnik Möllson po swym locie nad Atlantykiem przybył wczoraj do Nowego Jorku, gdzie oczekuje na swą żonę, Amy Johnson, aby odbyć wspólnie lot powrotny z Ameryki do Irlandji.

Obecnie jaskółki zbierają się w gromady i odlatują masowo na południe. Jest to zapowiedź wczesnej, ale raczej łagodnej zimy.

Trzęsienie ziemi na Kaukazie. Kaukaz południowy został nawiedzony silnym trzęsieniem ziemi. Wskutek trzęsienia ziemi 24 osoby zostały zabite.

„On wie lepiej”

Lew Trocki w roli proroka

BERLIN, 22.8. W czasopiśmie niemieckim „Die Aktion” Lew Trocki publikuje dłuższy artykuł, w którym zajmuje się stosunkami sowiecko - niemieckimi. Dochodzi on do wniosku, że w chwili, gdy Hitler obejmie wła-

wojny niemiecko-sowieckiej

dze w Niemczech, wojna między Niemcami a Sowietami jest nieunikniona. Trocki w artykule swym radzi Sowietom, by już obecnie powołały pod broń kilka roczników rezerwistów.

Bezce na naganka

na prezesa Związku Polaków

BERLIN, 22.8. — Hitlerowski organ „Voelkischer Beobachter” ogłasza list otwarty komendanta 149 szturmówki narodowo-socjalistycznej w Prützenwalde, Marxa, do nadprokuratora w P. le, zawierający pogroźki pod adresem ks. dr. Domańskiego, prezesa Związku Polaków w Niemczech.

gadź nowego pisma

w Niemczech ks. Domańskiego

podlegaczom polskim ks. dr. Domańskim. „Voelkischer Beobachter” w formie zupełnie niedwuznacznej przytacza dokładny adres dr. Domańskiego, podkreśla jego znaczenie dla mniejszości polskiej w Niemczech, przyrzecając, że w Za krzewiu, w miejscu zamieszkania dr. Domańskiego, ludność polska w demonstracyjnym pochodzie obnosiła kukłę, przedstawiającą Hitlera, która następnie na rynku powieszono na drzewie i spalono.

„Spokój w naszym kraju powróci dopiero wówczas — pisze Marx — gdy pan nadprokurator trochę więcej zainteresuje się osławionym

podlegaczom polskim ks. dr. Domańskim. „Voelkischer Beobachter” w formie zupełnie niedwuznacznej przytacza dokładny adres dr. Domańskiego, podkreśla jego znaczenie dla mniejszości polskiej w Niemczech, przyrzecając, że w Za krzewiu, w miejscu zamieszkania dr. Domańskiego, ludność polska w demonstracyjnym pochodzie obnosiła kukłę, przedstawiającą Hitlera, która następnie na rynku powieszono na drzewie i spalono.

Ku cz i s. p. Michałiny Mościckiej

Specjalny fundusz P. K. O.

Chcąc uczcić pamięć wielkiej obywatelki, P.K.O. ustanawia fundusz imienia s. p. Michałiny Mościckiej, który przeznaczony będzie na leczenie klimatyczne najbiedniejszych dzieci z ochronek, prowadzonych przez P.K.O. „Opiekę” w Warszawie.

GIEŁDA

GIEŁDA WARSZAWSKA z dnia 22 h. m. Dewizy Holandia 359.25; Londyn 30.87; Nowy Jork 8.921; Nowy Jork (kabel) 8.926; Oslo 154.50; Paryż 34.99; Praga 26.39; Sewalcaria 173.70; Włochy 45.70. Papiery procentowe 3 proc. poz. badawiana 35.90—35.75; 7 proc. poz. stabilizacyjna 55.00—53.50—53.75 (w proc.); 4 proc. poz. inwestycyjna 96.75 — 97.00; 4 proc. państwowa poz. premjowa dolarowa 48.50 — 48.25 — 48.40; 6 proc. poz. dolarowa 55.00 (w proc.); 10 proc. poz. kolejowa 101.00 (w proc.); 8 proc. L.Z. Banku gosp. kraj. 94.00 (161.68); 8 proc. oblig. Banku gosp. kraj. 94.00 (161.68); 7 pr. L.Z. Banku gosp. kraj. 83.25 (w proc.); 7 proc. oblig. Banku gosp. kraj. 83.25 (w proc.); 8 proc. L.Z. Banku rolnego 94.00 (161.68); 7 proc. L.Z. Banku rolnego 83.25 (w proc.); 4 i pół proc. L.Z. ziemskie 39.75 — 39.50; 8 proc. L.Z. Warszawy 59.00 — 59.25; 10 proc. L.Z. m. Liblina 56.00; 8 proc. L.Z. Łodzi 57.40; 10 proc. m. Siedlec 52.00. Akcje: Bank Polski 73.00 — 73.50; Warsz. Tow. fabr. cukru 20.00 — 21.00; Starachowice 7.75.

Czytajcie KINO

ANTONI MARCZYŃSKI

Władczyni podziemi

Wreszcie w sąsiednim pokoju zazgrzytał klucz i fala mroźnego powietrza wtargnęła do tych „apartamentów”. — Przyszła, — ucieszył się Jan, — przyszła moja Murka. — Najpierwej zapali lampę, potem zdejmie trzewiki i włoży swoje stare pantofle, potem usiądzie przy stoliku i będzie tam smętnie dumala, póki jej nie zapędzą do łóżka, — myślał, uszczęśliwiony tem, że zna na pamięć szczyplą repertuar jej zwykłych czynności. I rzeczywiście wszystko szło tym trybem, lecz potem nastąpiło coś nowego. Do uszu Jana dobiegł metaliczny dźwięk przeliczanych monet. — Przyniosła pieniądze? Skąd?! Za co?! Straszne podejrzenie poderwało go z barłogu. Skradając się na palcach, wszedł do drugiej izby i stanął za plecami siedzącej dziewczyny. Nie myślał się. Ona przeliczała pieniądze, same srebrne pięcio-złotówki. Miała ich sześć, albo siedem. Nie przestraszyła się zbytnio, gdy dłoń Jana opadła ciężko na jej ramle. — Skąd to masz?! — wrzasnął. — Za co?! Spokojnie wytrzymała jego wzrok i powiedziała mu oczyma, „za co”. — Ty...! — zmiał w zębach ohydne wyzwanie i pięść wzniesiona, jak do zadania ciosu,

opadła łagodnie. — Dlaczego? — jęknął. — Dlaczego, Muro? — Zeby żyć, — odpowiedziała twardo. — Zeby ciebie utrzymać przy życiu i siebie. — Mnie?! — zacharzał. — Wier ja żyłem z t a k i c h pieniędzy?! I tyś mi nie mówiała? — Poco, — wyszeptala, zwieszając głowę. — poco miałam cię narażać na nowy ból... niepotrzebny. Nic by się przez to nie zmieniło. — Musi się zmienić! — krzyknął z rozpaczą energia. — Nie, Janku... tu się już nic zmienić nie może. — Musiiii!!! Wolę zdechnąć, niż żyć z tego. Wolę zdechnąć!!! Rzucił się pędem ku drzwiom od sieni. Były zamknięte, ale klucz tkwił w zamku. — Jasiu! — krzyknęła, zrywając się z krzesła. — Jasieczku, dokąd ty...? Dopaździła go, ale odechnął ją szorstko, wybiegł z izby, zatrzasnął drzwi za sobą i w minutę później jego szybkie kroki dudniły już na pustej ulicy. Nie wiedział, dokąd biegnie, co przedsięwziąć, u kogo poszuka ratunku. Wiedział to tylko, że stoczył się na dno nędzy i że musi uciekać, maczel spodnie i będzie bez skrupułów żył z t a k i c h pieniędzy. A druga ofiara nalogu pogodziła się już z myślą, że znowu została sama. Może zresztą poczyłby Jan wróci? A może poszedł rzucić się do Włsy? Było to rzeczą dość obojętną. W każdym zaś razie drugorzędna wobec faktu, że zdo-

była trzydzieści pięć złotych, za które jutro na będzie kilka małych dawek białej truciizny. I jutro wieczorem znowu wyjdzie na ząrobek...

ROZDZIA LXVIII. ŻONA I PRZYJACIÓŁKA

Zofja Kańska spojrziała na zegarek chyba po raz dziesiąty. Blisko godzinę tu już czekała, a miała jeszcze tyle sprawunków do załatwienia. — Z kim pan Weber konferuje tak długo? — zapytała maszynistkę. — Nie wie pani przypadkowo, panno Ewo? Sekretarka firmy „Kański i Weber” wydeła wzdryknięte usteczka, świeżo powleczone szkarlatem pomadki. — Z jakimś opryskiem, — odparła. — Z opryskiem?! — A tak, pan dyrektorowo. Sama zachodzę w głowę, co to ma znaczyć... Półtorej godziny temu przyszył razem, to jest pan dyrektor Weber i ten obszarpany, zarosnięty dziadga... — Może to jakiś bezrobotny? Jakiś nędzarz? — Nie. To opryszek, — upierała się panna Ewa. — Cała twarz ma podrapaną i umazaną w krwi, oczy podbite, na czole guz, jak śliwka... Panna Ewa urwała w pół słowa, spuściła gestykulujące paluszki na klawiaturę swej maszyny do pisania, a pani Zofja Kańska spojrziała współczująco na biedaka, który właśnie wychodził z gabinetu dyrekcyjnego firmy „Kański i Weber”. — Nie miałam racji? — rzekła panna Ewa,

kiedy drzwi poczekalni zamknęły się za owym nędzarzem. — Nie wygląda na urodzonego bandytę? — Raczej na bardzo nieszczęśliwego człowieka, — odparła Zofja Kańska, kierując się ku drzwiom, oparzoną tabliczką z napisem: „Dyrekcja”. Wchodziła tu zawsze bez meldowania przez sekretarkę, przyjaźnie stosunki z Weberem upoważniały ją do tego. — Dzień dobry, panie Zygmuncie. Zygmunt Weber drgnął na dźwięk jej głosu, powstał, ucałował dłoń Zofji i znowu zapatrzył się w okno; był dzisiaj niezwykle poważny i zatroskany. — Wyczekalam się przeszło godzinę. Zaskoczyło go to wyraźnie. — Pani była przez ten czas w poczekalni? — Tak. Dlaczego pan... — Zatem widziała go pani — Kogo? — No, Janka! — Janka?! Janek był tutaj?! — Teraz Weber się zdziwił. — Przecież wyszedł stąd przed minutą... A może go pani nie poznała? Zofja zatoczyła się, jak ugodzona obuchem w głowę. — To... był... Janek?! — wykrztusiła. — To był Janek, — powtórzył Zygmunt Weber, jak echo, i dodał z ciężkim westchnieniem. — Bardzo źle biedak wygląda... Poważnie się obawiam o niego...

Co stare w grzyby się rozleci...

Wysadzenie w powietrze starego mostu na rzece Maas w Holandji. Widać w oddali nowy most.

Sztuczny człowiek czyta gazetę Cud techniki w Londynie

Na londyńskiej wystawie radiowej ogólny podziw budzi człowiek - automat, który potrafi czytać gazety i mówić, która godzina. Nazywają go powszechnie „robotem”.

we wszystkich krajach świata. Cechy są właściwie ojczyzną pierwszego sztucznego człowieka - Golema, którego stworzył rabin Löw.

Pierwszy polski szybowiec bezogonowy

W warsztatach parku lotniczego Centrum wyszkolenia oficerów lotnictwa w Dęblinie, wykonany został nowy rekordowy szybowiec JN 1, konstrukcji kieroownika tych warsztatów, inż. Jarosława Nałeczkiwicza.

Śmiałej i oryginalnej konstrukcji. Szybowiec ten odbył już w Dęblinie pierwsze próby w locie. Próby na większą skalę z holowaniem za samochodem i samolotem odbędą się po uzyskaniu zezwolenia departamentu aeronautyki w M. S. Wojsk.

Co wróżą gwiazdy na dzień 23 sierpnia?

Wieczór lepszy aniżeli rano

Wczesne godziny rano mogą nam jeszcze przynieść większą aktywność myślową, nowe projekty na szerszą aniżeli dotychczas skalę, ruchliwość, obrotowość i nowe poczynania w związku z pośrednictwem, dziennikarstwem lub nauczaniem.

Dodatnie wpływy kosmiczne będą się najsilniej manifestować po godz. 19-ej - wobec czego wieczór zapowiada się dodatnio.

J. S. D.

Kompromitacja znakomitego pisarza francuskiego

André Maurois pisze w „stylu... Czechowa”

André Maurois jest ogromnie popularnym i bardzo lubianym w Paryżu powieściopisarzem. Ostatnio zachwycono się powszechnie jego krótką czarującą historyjką, którą ogłosił w jednym z czasopism literackich.

rzędniczyni. Żadne opowiadanie Maurois nie miało takiego powodzenia, jak ta żalonna historyjka. I wszystko byłoby w zupełnym porządku, gdyby nie pewien drobny fakt, który wyszedł na jaw.

Piękne łuczniczki

Te oto kobiety to nie żony dzielnego plemienia nieustraszonych Siuksów, czy innych czerwonoskórych, ale amerykańskie panienki, ćwiczące się w łucznictwie na plaży w Virginia Beach.

Ratowanie tonących

Niemca-memal dnia bez kłuku, a nawet kilkunastu wypadków utonięcia w rzece, czy morzu. W wielu wypadkach udaje się, na szczęście, tonących odratować. Na zdjęciu uwieczniono taką chwilę ratowania. Stosują sztuczne odychanie, a także nowy sposób przytrzymywania języka ofiary.

Ofiara kryzysu Samobójstwo przemysłowca - zbieracza

W Anglii w zamku swoim Ecclesale pod Sheffieldem, odebrał sobie życie wystrzałem z rewolwera bogaty przemysłowiec p. R. Kuehnrich, właściciel fabryki maszyn.

mysłowca. Aczkolwiek na licytacji zjawili się w Ecclesale blisko dwustu kunsthaendlerów z Londynu i zagranicy, najcenniejsze arcydzieła sztuki malarskiej nie znalazły nabywców.

Nie znalazł się np. nabywca na słynny obraz Th. Lawrence'a „Dama z dwójkiem dzieci”, ubezpieczony na sumę 2.500 funtów.

Najwyższą cenę, jaką osiągnął obraz Rubensa była suma - 35 funtów!

Corriego i Van Dyck osiągnęli po 20 funtów!

W nszujemy

Dziś: Filipowi. Jutro: Bartłomiejowi.

Radio warszawskie

DZIŚ

- 11.58: Sygnał czasu. Hejnał z Krakowa. 12.45: Płyty. 13.35: D. c. płyt. 15.10: Płyty. 15.40: Płyty. 17: Popularny koncert symfoniczny. 18: Odczyt „O morskich ogrodach”. 18.20: Muzyka taneczna. 19.45: „Bieżące wiadomości rolnicze”. 20: Koncert popularny. 20.55: Feljton literacki „Pomniejszanie współczesności”.

- 21.10: D. c. koncertu. 22: Muzyka taneczna. 22.50: Muzyka taneczna.

JUTRO

- 11.58: Sygnał czasu. Hejnał z Krakowa. 12.45: Płyty. 13.35: D. c. płyt. 15.10: Płyty. 15.40: Feljton dla dzieci. 15.53: Pogawędka dla starszych dzieci. 16.05: Płyty. 16.40: „Skrzynka pocztowa”. 17.00: Koncert. 18.00: Feljton „Samolotem przez Łotwę i Estonię”. 18.20: Transmisja z Ciecchocinka muzyki tanecznej. 19.45: „Skrzynka pocztowa rolnicza”. 20.00: Słuchowisko p. t. „Alohe - dziewczyna z wysp”. 20.40: Kwadrans literacki „Rozmowa z papugą”. 20.55: Koncert solistów. 22.05: Muzyka taneczna. 22.50: Muzyka taneczna.

Dziesięciu najbogatszych Niemców Ekskajzer ma największą fortunę

W Niemczech panuje obecnie wielka nędza, ale jednocześnie, spotkać można olbrzymie fortuny. Jacyż są ci Niemcy, uchodzący za najbogatszych?

Dziwne to, ale z pośród dziesięciu właścicieli największych fortun, tylko trzech należy do sfer mieszczańskich. Milionerzy Rzeszy to mieszczańska arystokracja i plutokratów, którzy opierając się na swych bogactwach, mogą posiadać wpływ polityczny na republikę niemiecką.

Nikt nie wątpi o tym, że ruch pokazerski w dużej mierze należy zawdzięczać bogactwu ekscesarza. Ekscesarz Wilhelm uchodził za najbogatszego człowieka Niemiec.

Wartość zbiorów wygnańca z Doprni wynosi przeszło 500 milionów marek (t. j. miliard złotych). Prócz tego posiada on olbrzymie obszary majątków ziemskich. Drugim z kolei bogaczem Niemiec jest książę Albert von Turn - Taxis, którego rodzina, spokrewniona z Hohenzollernami, dała Niemcom cały szereg mężów stanu i dyplomatów.

Przed wojną miała ona w majątku 320 milionów marek, które przynosiły jej rocznego dochodu 21 milionów. Zostawiła, jednak po śmierci „tylko” 200 milionów marek.

Następnym z kolei bogaczem jest Fryderyk von Thyssen, syn Augusta Thyssena, który w czasie okupacji Rury był więziony za opór.

A oto dwaj przemysłowcy „królowie żelaza”: Otto Wolf i Othmar Strauss. Mimo iż jeden ma w majątku 130 milionów, a drugi 70 milionów marek, nie zdołali sobie do-

być tytułów arystokratycznych. Sa oni jedynymi mieszczanami na tej złotej liście bogaczy. Książę Jan von Hohenlohe - z rodziny b. kanclerza

opłaca podatki od majątku ziemskiego, mierzącego 170 tysięcy; od fortuny 125 milionów marek. Ks. Egon Fürstenberg posiada majątek 120 milionów marek.

Nieszczęśliwy ks. Henchel von Donnermarck stracił wiele swych ziem na skutek reformy rolnej w Polsce. „Biedny” książę ma już teraz tylko 190 milionów marek w majątku.

Wreszcie, dziesiąte miejsce, jak i pierwsze, należy do członka rodziny Hohenzollernów książę Fryderyk - Henryka pruskiego, którego oceniamy na 84 miliony.

Te właśnie fortuny stają w jaskrawej sprzeczności z nędzą całego kraju.

Muzea w Polsce

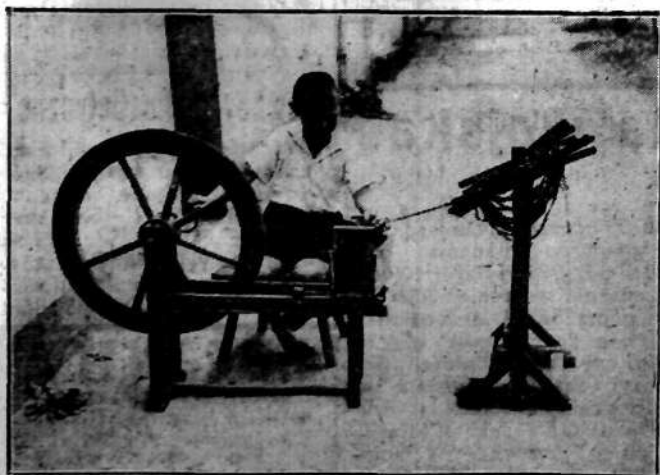
Pożyteczny dodatek

Jako czwarty z rzędu dodatek turystyczny do zimowego rozkładu jazdy, dodany będzie krótki przewodnik po muzeach publicznych i ważniejszych zbiorach prywatnych w Polsce. Przewodnik obejmie przypuszczalnie około 70 muzeów i zbiorów.

Muzea w większych miastach, w szczególności w Warszawie, Krakowie, Lwowie, Poznaniu i Wilnie, opisane będą w osobnych ustępach dla każdego miasta, natomiast muzea w pozostałych miejscowościach - w uktadzie alfabetycznym nazwy miejscowości.

Redakcję przewodnika, podobnie, jak poprzednich dodatków turystycznych, powierzono dr. Mięczyłowskiemu Orłowiczowi. Prócz krótkiego opisu, przewodnik poda też warunki i porę zwiedzania poszczególnych zbiorów.

W wieku maszyn pracują rękami Wyrób dywanów w klasztorze śląskim

Wszyscy do pracy! Małe rączki dziecięce zrecznie obracają kołowrotek.

Coraz mniej potrzebne są dłonie ludzkie. Coraz częściej zastępują je maszyny.

Ala istnieją jeszcze takie miejscowości na świecie, w których praca rąk świeci wciąż triumfem.

Taką miejscowością jest klasztor na osada Zimno na Śląsku. Słynie ona z wyrobu ręcznych dywanów.

Mężczyźni, kobiety i dzieci, jak to widać na zdjęciach, pracują wspólnie w tym przemyśle.

Oto już gotowy dywan. Zwijają go i składają staramie.

Kobiety z całej wsi spędzają dnie przy prymitywnym warsztacie tkackim, pamiętającym dawne czasy.

Nowy Książę Kościoła UROCZYSTA KONSEKRACJA biskupa pińskiego, ks. Bukraby

Koresp. z Wilna
W przepelnionym tłumem wierznych kościele św. Kazimierza odbyła się w niedzielę uroczysta konsekracja ks. Kazimierza Bukraby na biskupa diecezji pińskiej. Aktu konsekracji dokonał J. E. arcybiskup metropolita ks. Ropp w otoczeniu ks. biskupa Kazimierza Michalkiewicza i ks. Rancana, biskupa ryskiego.

Na uroczystości obecni byli: ks. arcybiskup metropolita wileński, Romuald Jałbrzykowski, w otoczeniu duchowieństwa, przedstawiciele kapituły wileńskiej, dalej kapituła pińska, delegacja diecezjan pińskich i rodzina nominata.

Z ramienia władz przybyli: marszałek senatu Władysław Raczkiewicz wojewoda wileński Zygmunt Beczkowicz, wicewojewoda Jankowski, wiceminister W. R. i O. P. ks. prof. Zongolowicz i t. d.

Konsekrator, J. E. ks. arcyb. Ropp zajął miejsce na faldystorium przed ołtarzem, przed nim usiadł nominat, mając po obu stronach asystentów: ks. bisk. Michalkiewicza i ks. bisk. Rancana. Wówczas jeden z kapłanów odczytał breve papieskie, poczem elekt złożył na kłęczkach przysięgę Ojcu Świętemu i Kościołowi.

Po złożeniu przez ks. bisk. Bukrabę wzniesienia wiary, przystąpili ks. arcybiskup Ropp i ks. bisk. Bukraba do odprawiania Mszy św., którą wspólnie odprawiali do confiteor włącznie. Następnie elekt udał się do swego ołtarza, gdzie włożył krzyż i stulę po biskupie; tunicell, dalmatykę, ornat i manipularz i przystąpił do odprawiania Mszy św.

Przed ewangelją odszedł od swego ołtarza i udał się do ołtarza konsekratora, który po przemówieniu rozpoczął litanie do wszystkich świętych. Podczas litanji ks. biskup Bukraba leżał krzyżem.

Po namaszczeniu głowy i rąk elektą chryzmem, konsekrator poświęcił pastorał, a następnie włożył elektowi insygnia godności biskupiej: pierścień, krzyż, dalmatykę i pastorał.

Ponownie nominat ks. Bukraba udał się do swego ołtarza i odprawił Mszę św. w dalszym ciągu.

W tymże czasie bracia nowego biskupa złożyli symbolicz-

ne dary — chleb i wino — z herbami konsekratora i elekt. Dary te elekt wręczył ks. arcybiskupowi Roppowi, poczem razem odprawili Mszę św. przy głównym ołtarzu, gdzie też konsekrator udzielił elektowi Komunii św.

Po benedykcji końcowej konsekrator włożył elektowi infule, włożono mu równocześnie relikwiczki, a następnie posadzo-

no z pastorałem przed ołtarzem w miejscu, gdzie siedział konsekrator.

Następnie elekt udzielił zbranemu ludowi błogosławieństwa. Ostatnią ewangelję elekt odprawił przy swoim ołtarzu.

W poniedziałek zrana odprawił ks. biskup Bukraba nabożeństwo w kaplicy Ostrobramskiej.

Sparaliżowanie działalności wywrotowców w województwach północno-wschodnich

Rozłam w partii komunistycznej „Zachodniej Białorusi”

Żywa doniedawna działalność wywrotowa w województwach północno-wschodnich zmalała do minimum. Dzieje się to w związku z ucieczką prezesa komitetu okręgowego wileńskiego oraz rozłamem wśród członków komitetu i partii. W Wileńszczyźnie z komitetu wystepało 67 komunistów, którzy nawet zobowiązali się złożyć

deklaracje lojalności państwowej. Również mnóstwo komunistów — członków Komitetu K. P.Z.B. opuściło szeregi „czernego sztandaru”.

Masowa ta ucieczka z szeregów komunistycznych poruszyła do głębi prowodyrów akcji komunistycznej w Mińsku. Wieść o rozłamie w komitetach okręgowych również odbiła się

echem w sferach Kominternu w Moskwie.

Zebrała w Mińsku nadzwyczajna narada prezydium Partii Komunistycznej z udziałem znanych bromadowców Rak-Michajłowskiego, Miotły, Szurina, Pucanowicza i innych obradowała nad wynalezieniem środków zaradczych, by uchronić komitety od zagłady na terenie województw wschodnich.

Białystok musi zrzucić z siebie jarzmo nadmiernego haraczu

Akcja o obniżkę ceny za prąd elektryczny winna wejść na realne tory

Przed kilku miesiącami cały szereg miast w Polsce przystąpił do walki o obniżenie nadmiernie wygórowanych cen za prąd elektryczny. Walka ta przybrała w niektórych miejscowościach bardzo ostry charakter. Powstrzymywano się całkowicie od konsumpcji prądu, używając lamp naftowych i świec. Wyjątek stanowiły jedynie zakłady użyteczności publicznej, jak szpitale i t. p.

Wyniki nie dały długo na siebie czekać. W ogromnej większości wypadków zmuszono zarządy elektrowni do kapitulacji, do zmniejszenia bezwstydnie nadmiernego haraczu, nałożonego na najszersze warstwy ludności, do poważnego i jednokrotnie obniżenia ceny za prąd.

Te miasta, które nie mogły z wielu względów zastosować bojkotu, poszły do walki z wyzyskiwaczami inną drogą.

Nowy podział państwa na okręgi szkolne

Rozporządzeniem Ministra Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. został przeprowadzony nowy podział państwa na okręgi szkolne. Województwo białostockie zostało podzielone między okręgi: brzeski i wileński. Do okr. wileńskiego należą powiaty: suwalski, augustowski, grodzieński i wolkowski, a do okr. brzeskiego — wszystkie pozostałe. Siedziba kuratora okr. wileńskiego znajduje się w Wilnie, brzeskiego — w Brześciu nad Bugiem.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 1932 r.

W Warszawie naprzykład wziął całą sprawę w swe ręce magistrat, który wytoczył przeciwko Tow. Elektryczności skargę. W najbliższych dniach powołana będzie specjalna komisja, która tę skargę rozpatrzy. Skład jest już ustalony: będzie ją tworzyło 7 osób, przyczem na czele stanie jeden ze sędziów Sądu Najwyższego. Do komisji nie będą powołani przedstawiciele magistratu, ponieważ magistrat, reprezentujący ogólną ludność Warszawy, jest w tym wypadku w sporze ze stronami

zainteresowanymi. Dopuszczeni zostaną natomiast do komisji przedstawiciele konsumentów.

Sprawa obniżenia cen elektryczności weszła więc w stolicy w stadium ostateczne. Warszawa ma nadzieję, że cena prądu elektrycznego, która jest obecnie bardzo wysoka, zostanie zastosowana do obecnych nowych warunków.

Białystok pozostaje niestety daleko w tyle poza innymi miastami, chociaż nigdzie bodaj, za wyjątkiem Łucka, cena prądu nie jest tak wysoka, jak w na-

szym mieście. W Warszawie przr. ceny prądu są niższe o kilkanaście do dwudziestu groszy (zależnie od rabatu) na 1 kłw. godz. Dzierżawa licznika jest tańsza o połowę, a za ponowne przyłączenie do sieci, gdy prąd był przerwany wskutek nieopłacenia rachunku, nie pobiera się zupełnie żadnych opłat. Wpłacana jest jedynie kaucja, którą się zalicza później na rachunek za zużyty prąd.

Z tem większym więc poczuciem słusznosci swej sprawę winna ludność naszego miasta przystąpić do zdecydowanej i jednolitej akcji przeciwko elektrowni. Był tam przed kilku tygodniami jakiś memoriał, zdaje się jednak, że papierowa wojna nie na wiele się przyda.

Aby ściśle ustalić wysokość nadmiernych obciążeń z tego tytułu na budżecie rodzinnym, na handlu i przemyśle, aby uzgodnić formy, jakie przybrać ma akcja przeciw elektrowni — otwieramy na łamach naszego pisma dyskusję. Listy należy, poczynawszy od dnia dzisiejszego, kierować pod adresem redakcji, Rynek Kościuszki Nr. 1.

Sprawa opłat za prąd stanowi jedną z najdotkliwszych bolączek naszego miasta. Nikt więc nie uchylił się od udziału w akcji, usprawiedliwionej pogłębiającym się coraz bardziej kryzysem i związaniem z tem obniżeniem zdolności płatniczej ogółu.

Żołnierze polscy ratują z topieli Litwinów

Jak donoszą z Grodna, podczas kąpieli na rze Niemnie począł tonąć jeden z kąpiących się oficerów litewskiej straży granicznej. Do tonącego przypłynęło dwu strażników litewskich, którzy jednak z powodu silnego prądu oraz wiatru nie mogli go wydobyć na brzeg.

Podczas borykania się z żywiołem podpłynął jakakolwiek sportowiec litewski, który pośpieszył tonącemu na ratunek. Niestety i trzy osoby nie

mogły poradzić, gdyż każdy z ratujących szedł na dno.

Zmagania te zauważył znajdujący się na przeciwnym brzegu patrol KOP, który łodzią pośpieszył na ratunek i po pewnym czasie wszystkich Litwinów wydobył z topieli i przewiół na teren litewski.

Czyn żołnierzy polskich spotkał się z uznaniem komendy litewskiej straży granicznej i okolicznej ludności.

Zapisy na wyższe uczelnie

Akademickie biuro Informacyjne istnieje od roku 1924 w Warszawie, pl. Żelaznej Bramy Nr. 6 m. 21, tel. 253 68, komunikuje, że rozpoczęły się już zapisy na wyższe uczelnie za gr. na rok akademicki 1932-1933.

Biuro załatwia sprawy przyjęcia na wszystkie uczelnie w Europie i poza Europą, wydaje dowody Międzynarodowej Konfederacji Studentów (C. I. E.), załatwia ulgowe i bezpłatne wizy i t. p.

Jednocześnie zawiadamia, że zapisy na Uniwersytet w Warszawie trwać będą od 1-go do 15 września, a egzaminy wstępne, kwalifikacyjne będą miały miejsce w drugiej połowie września. Dla zaoszczędzenia kosztów przejazdu biuro za-

łatwia zapisy na wszystkie wyższe uczelnie w Warszawie.

Biuro udziela wszelkich informacji, związanych z wyjazdem na studia zagr. i w Warszawie. Informacje na miejscu udzielane są bezpłatnie, pisemne po przesłaniu zł. 1, w znaczkach pocztowych na pokrycie kosztu porta.

Skazanie wywrotowców

W sądzie okręgowym rozpatrywana była wczoraj sprawa mieszkańców Białegostoku Cygla Ajzyka, Sienkiewicz Marii i Kapłana Mojżesza, oskarżonych o działalność wywrotową. Cygiel Ajzyk i Sienkiewicz Marija zostali skazani z art. 122 i 129 k. k. na 1 rok więzienia zaliczeniem aresztu prewencyjnego, Mojżesza Kapłana uniewinniono.

Usprawnienie egzekucji

Na wniosek prezesa sądu okręgowego, p. Leona Zubelewicza, Ministerstwo Sprawiedliwości utworzyło 5-ty etat komornika sądowego w Białymstoku. W związku z tem p. prezes zażądał od naczelnika sądu grodzkiego przedstawienia projektu nowego podziału miasta na rewiry.

Zawody lekkoatletyczne

W zawodach lekkoatletycznych w pięcioboju męskim II miejsce zajął Luckhaus, osiągając 3206,135 punktów, II — Sawicki — 2709,165 punktów. W trójboju żeńskim zwyciężyła Dasztówna, osiągając 74 punkty, II miejsce zajęła Dąbrowska — 56 punkt.

LECZNICA
LEKARZY-SPECJALISTÓW
Białystok, Masowicka 5 (Sieny Rynek) tel. 1-38.
Porada 3 zł.
Wszystkie specjalności: Choroby wewnętrzne, nerwowe, dzieci porady dla matek karmiących, akuszeria, kobiece i porady dla ciężarnych, chirurgiczne, skórne i weneryczne, ożu, nosa, gardła i uszu. Oraz gabinet dentystryczny. Recepty, analizy, leczenie światłem i elektrycznością po cenach lecznicow. Dojazd autobusem D.

1 p. p. leg. bije mistrza Polesia

Pierwszy mecz piłkarski o wejscie do Ligi między mistrzem okręgu wileńskiego 1 p. p. leg. a mistrzem Polesia, 4 Dyonem samochodów pancernych z Brze-

Rok więzienia za usiłowanie zabójstwa

Przed sądem okręgowym w Białymstoku rozpatrywana była wczoraj sprawa mieszkańca wsi Osowice, pow. Szczuczynskiego Mikołaja Andrzejewskiego, oskarżonego o usiłowanie zabójstwa Władysława Laskowskiego. Oskarżony Andrzejewski strzelił dwukrotnie z rewolweru do Laskowskiego, raniąc go lekko w rękę i ucho.

Sąd skazał Andrzejewskiego z art. 449 i 458 cz. I k. k. na 1 rok więzienia, zastępującego dom poprawy.

Popierajcie L.O.P.P.

Niesumienny dostawca dla wojska

Lejb Wallach, dostawca mięsa dla wojska, uzyskał na przetargu dostawę mięsa dla stacjonującego w Białymstoku 10 pułku ułanów, na okres od 1.X do 31.XII 1931 r. Wczorajem 5 października ub. r. dostarczył do magazynów pół krowy, załączając zaświadczenie, że tegoż dnia

zabił w rzeźni miejskiej w Białymstoku sztukę bydła wagi 120 kg. Zaświadczenia takiego wymagał kontrakt, zawarty przez dowództwo pułku z Wallachem.

Dnia następnego przy ciarowaniu mięsa w kuchni ujawniono pod łopatą ropieją wielkości pięści, z którego wylała się cuchnąca ropa, zakazając wobec tego mięso. Oficer żywnościowy, Marcinkowski, przesłał wobec tego mięso do rzeźni miejskiej, gdzie komisynie zostało uznane ono za nienadające się do użytku i spalone.

Wczoraj niesumienny dostawca zasiadł na ławie oskarżonych sądu okręgowego. Świadek Bisutko, lekarz weterynarii zeznał m. in., że w dn. 5 paździer-

nika ub. r. oskarżony Wallach bił w rzeźni miejskiej krowę młodą, podczas gdy mięso, dostarczone do zbadania, pochodziło z krowy starej i zabitej znacznie wcześniej, niż ta, którą poprzedniego dnia oglądał. Wobec zachodzącej wątpliwości, czy krowa, której dostarczył oskarżony została zabita w rzeźni miejskiej w Białymstoku, sąd skazał Wallacha na 500 zł. grzywny. W motywach sąd zaznacza, iż Wallach dostawę tę uzyskał na warunkach trudnych, przelicytowując poprzednich dostawców. Zachodzi więc podejrzenie, że chciał przemyścić mięso mało wartościowe.

Skazany założył apelację.

Wybory do zarządu i rady gminy żydowskiej

Dn. 3 stycznia 1933 r. kończy się czteroletnia kadencja wybranych w 1928 r. rady i zarządu gminy wyznaniowej żydowskiej. W związku z tem starostwo grodzkie wystąpiło do urzędu wojewódzkiego z wnioskiem o przeprowadzenie nowych wyborów. Urząd wojewódzki wyraził swą zgodę, wobec czego starostwo grodzkie przystąpiło do opracowania kalendarzyka wyborczego.

Według obowiązujących przepisów — zarząd gminy winien rozpocząć przygotowania do wyborów przynajmniej na dwa miesiące przed upływem kadencji.

Krwawy napad rabunkowy

Sołtys wsi Chraboly, Adam Jasielski, udał się w niedzielę zrana do urzędu gminnego w Obrubnikach, aby wpłacić do kasy większą kwotę pieniędzy, zainkasowaną z tytułu różnych podatków. Po kilku godzinach znaleźli go sąsiedzi leżącego na dwozde w lesie między wsiami Chraboly i Obrubniki.

Nieszczęśliwy nie dawał znaku życia. Płynąca z rozbitej głowy krew utworzyła kałużę. Przewieziono go w stanie bardzo ciężkim do szpitala w Knyżynie.

Jak wynika z pierwszkowego dochodzenia — do Jasińskiego przylączyło się w drodze kilku osobników, którzy w pewnym momencie obezwładnili go i za-

Widowiska

APOLLO 7, 8¹⁵, 10¹⁵
Król tenorów ognisty hiszpan
DON JOSE MOJICA
i piosienka Meksykańska
Ponadto w pięknym dzwiękowcu
KOMEDIA PIEŚń TRUBADOUR

MODERN Pog. 545, 730, 1030
wg. powieści Edgara Wallace'a
ŻÓŁTA MASKA
porywający dramat
NA SCENIE
POZEGNALNE WYSTĘPY ARTYSTÓW

Kino „POLONJA”
Dziś! Tylko 2 seanse Dziś!
Początek o godz. 7-ej i 10-ej
TARZAN
WŁADCA DŻUNGLI
Sensacyjny dramat dzwięk. w 14 akt.

Dyżury nocne aptek

Dziś pełnia dyżury apteki: M. Frausztetera, ul. Sienkiewicza 63, Anny Hałajowej, róg Sienkiewicza i Rynku Kościuszki
Nocne pogotowie lekarskie
tel. 5-03 „Linax Hacedek”.

Naczelny lekarz Szpitala Żydowskiego Dr. med. M. Kaplan przyjmuje w chorobach wewnętrznych od 5 do 7 wieczór ul. Warszawska 15, tel. 2-46.

8-Klasowe humanistyczne
GIMNAZJUM KOEDUKACYJNE
z pełnemi prawami gimnazjów państw.
(Kategoria A.)
Sienkiewicza 4. Tel. 11-54.
Egzaminy wstępne do kl. wstępnej oraz do klas I—VII od 26 sierpnia.
Podania z dokumentami — codziennie od godz. 10 do 2-ej.
Do klasy podwstępnej — dzieci bez przygotowania od 6 lat skończonych.

Dr. Neumark
Choroby wewnętrzne, skórne i nosogłozowe.
Przyjmuje od godz. 10—12 i od 3—8 w.
Białystok, ul. Kilińskiego 11.
Telefon Nr. 6-06.

Zgubiono książeczkę wojskową wydaną przez P. K. U. Augustów. Sokółka na imię Chajeta Lejby roczn. 1896 zam. Sopotkiński powiat Augustowski.

Skradziono 12 wkł. w kasi w bilanco po 80 zł. z wystawienia Jona Fiszera, oraz dowód osobisty wydany przez Komendę Policji w Białymstoku na imię Chama Kirsznera zam. ul. Marmurowa 3.

Czytajcie „Dziennik”

Dr. L. Kryński
Choroby wewnętrzne, skórne i nosogłozowe.
Przyjmuje od godz. 9—2 i od 5 1/2—8.
Białystok, ul. Lipowa 23. Telefon 5-87.